

ПОШИРЕННЯ ЛИЧИНОК ХРУЩІВ У ЛІСОВИХ НАСАДЖЕННЯХ ДП «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»

*Іскоростенський В. В., магістрант**

vladislav.iskorostenskiy@gmail.com

Серед шкідників лісових порід важливе місце посідають хрущі. Їхні личинки пошкоджують коріння багатьох трав'янистих і дерев'янистих рослин, а імаго обгризають листя, бруньки, квіти.

Поширення личинок хрущів у насадженнях ДП "Новоград-Волинський лісгосп АПК" аналізували за матеріалами виробничих обстежень минулих років, а також за даними проведених нами у 2019 році обстежень.

Одержані дані свідчать, що лісопатологічний стан лісових культур у ДП "Новоград-Волинський лісгосп АПК" у цілому задовільний. Площа культур із незадовільним станом не перевищує 6,5%. Найбільша частка таких культур відмічена у віках 1 – 2 (49 %) та 11 – 20 років (12,7 %).

При цьому в перші два роки найбільше впливають на стан соснових культур неправильне садіння, пошкодження личинками хрущів, жуками великого соснового довгоносика та при лісокультурних доглядах, у 3–6 років – коренева губка та пошкодження хрущами, у 7–10 років – пошкодження кореневою губкою, свійськими й дикими тваринами, сосновим підкоровим клопом, у 11–20 років – кореневою губкою та сосновим підкоровим клопом.

У середньому на землях ДП "Новоград-Волинський лісгосп АПК", за даними розкопування ґрунту, частка площі, де виявлено загрозу пошкоджень соснових культур личинками хрущів, сягала 3,3 % від обстеженої, середня щільність личинок хрущів становила 0,8 штук на 1 м², а відносне заселення ділянок личинками хрущів (що визначалося як частка ям із наявністю личинок хрущів від загальної кількості ям) – 12 %. Одержані дані свідчать про те, що в цілому насадження ДП "Новоград-Волинський лісгосп АПК" досить стійкі до пошкоджень хрущами.

За категоріями земель, серед обстежених ділянок переважали лісові культури – 8-річні, 4-річні та садіння 2019 року (табл.). Як за часткою площі з загрозою пошкоджень хрущами від обстеженої, так і за щільністю личинок хрущів на 1 м² та показником відносного заселення провідне місце посідали лісові культури 2017 року садіння. З віком лісових культур заселення їх хрущами зменшувалося. Найменше абсолютне та відносне заселення хрущами відмічалось у зімкнених насадженнях (див. табл.).

Таблиця 1. Поширення личинок хрущів у ДП "Новоград-Волинський лісгосп АПК" за категоріями земель

Категорія земель	Частка від обстежених земель, %	Частка площі з загрозою пошкоджень хрущами, %	Середня щільність личинок на 1 м ²	Відносна заселеність, %
ЛК-2009	32,5	1,9	0,83±0,11	7,9±0,8
ЛК-2013	17,3	4,7	1,20±0,01	15,8±1,3
ЛК-2017	9,6	3,3	0,68±0,05	12,7±1,5
Зруби-2017	6,4	2,9	0,63±0,03	8,5±0,9
Галявини	3,1	3,6	0,71±0,08	10,6±1,1
Насадження	15,2	0,7	0,43±0,03	3,2±0,4
Середнє	—	3,3	0,80±0,07	12,0±0,7

Серед обстежених ділянок за попереднім користуванням переважали зруби, проте найбільша частка площі з загрозою пошкоджень хрущами та середня щільність личинок відмічена у загиблих лісових культурах. Зімкнені насадження та пасовища були заселені значно меншою мірою.

Як абсолютна, так і відносна заселеність ділянок личинками хрущів були вищі у бідніших і сухіших умовах. Так, ділянки насаджень з типом лісорослинних умов А₂ становили 5,2 %, а середня щільність личинок на них – 1,2 особини на 1 м², тоді як ділянки з типом лісорослинних умов С₃ становили 18,1 %, а щільність личинок – 0,8.

**Науковий керівник: к.с.-г.н., доцент Андреева О. Ю.*